

Izvannastavne aktivnosti kao motivator studentima kroatistike i promotor hrvatske kulture

Željko Predojević

U poučavanju hrvatskoga kao inoga jezika, uz redovitu nastavu učenja jezika, važan aspekt obrazovanja čine i izvannastavne aktivnosti. U ovome kratkome radu predstaviti će se najvažnije izvannastavne aktivnosti koje su bile ponuđene studentima kroatistike na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Pečuhu (2010.–2013.) te na Filozofskome fakultetu Sveučilišta Komenskoga u Bratislavi (2015.–), ali i govoriti o tome kako se njima promiče hrvatska kultura u mjestu u kojemu lektor djeluje.

Potrebno je reći da pod organizacijom izvannastavnih aktivnosti podrazumijevamo organizaciju dolaska gostiju predavača, organizaciju koncerata, javnih kulturnih tribina, posjeta kulturnim događajima (kazalište, kino, predstavljanje knjiga), obilježavanje hrvatskih nacionalnih praznika te drugih aktivnosti kojima se promovira hrvatski jezik i kultura, a u koju su uključeni studenti.

Na početku valja naglasiti da je između studenata u Pečuhu i Bratislavi velika razlika jer pečuški studenti slušaju sve kolegije na hrvatskome jeziku i lektorski posao ondje je više teorijsko-predavačkoga tipa uz klasične jezične vježbe, slične onima koje slušaju i studenti kroatistike u Hrvatskoj, no ipak prilagođene hrvatskomu kao inomu jeziku, dok bratislavski studenti slušaju klasične lektorske vježbe i one su jedini kolegij koji se predaje na hrvatskome jeziku, osim na diplomskome studiju gdje lektor izvodi i neke druge kolegije koji se slušaju na hrvatskome jeziku. Osim toga, u Pečuhu je odlično organizirana hrvatska manjinska zajednica koja je velika potpora lektoru i studentima pri organizaciji kakvih aktivnosti (od financijske pomoći do ustupanja prostora) te je mogućnost izvođenja izvannastavnih aktivnosti itekako veća. U daljnjemu radu pobrojati će se i pojasniti što je od izvannastavnih aktivnosti autor ovoga rada proveo sa svojim studentima.

U Pečuhu je 2011. godine u organizaciji lektora te uz financijsku pomoć Filozofskoga fakulteta, Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, ogranka Matice hrvatske u Pečuhu, Hrvatskoga kazališta u Pečuhu, MZOS-a i Grada Zagreba organiziran dolazak hrvatske etnologinje i antropologinje, znanstvene novakinje Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, ali i hrvatske kantautorice i književnice Lidije Bajuk. U vrijeme svojega kratkoga dvodnevna boravka u Pečuhu Lidija Bajuk studentima je održala multimedijско predavanje na temu *Mitski motivi u usmenoj hrvatskoj lirici*, dok je drugog dana u *Hrvatskom klubu August Šenoa* održana književna tribina gdje je predstavljen njezin rad kao književnice u kojemu su sudjelovali i studenti, a kruna posjeta bio je koncert tradicijskih hrvatskih napjeva održan u *Hrvatskome kazalištu*.

Sljedeći važniji projekt održan je u Pečuhu 2012. godine pod nazivom *Studenti kroatistike predstavljaju Hrvatsku* na kojemu su studenti druge godine kroatistike u ciklusu od tri predavanja predstavljali kulturnu baštinu i zanimljivosti hrvatskih regija

na javnim predavanjima u *Hrvatskome klubu August Šenoa*. Pripreme za predavanja održavane su u sklopu kolegija *Jezik, tradicija i identitet*, a potom su svi studenti široj javnosti u večernjim satima držali javna predavanja. Program je i medijski popraćen¹, a odlično su ga prihvatili sami studenti i šira hrvatska javnost u Pečuhu. Posebice zadnje predavanje pod nazivom *Hrvatska urbana glazba*, koje je održano kao kraće predavanje o suvremenim žanrovima na hrvatskoj glazbenoj sceni, a potom je organizirana slušaonica uz neformalno druženje.

Iste je godine održan i projekt *Paprenjaci* kojemu je cilj bio promocija hrvatske kulturne nematerijalne baštine na Filozofskome fakultetu u Pečuhu. Zahvaljujući projektu studenti su upoznati s nematerijalnom baštinom Hrvatske općenito, a javnost smo odlučili privući temom kolačića paprenjaka. Studenti su bili upoznati s temom paprenjaka u hrvatskoj književnosti (Šenoa), te njihovom ulogom u promociji Hrvatske. Pripremili su paprenjake te su na javnome predstavljanju u *Hrvatskome klubu August Šenoa* nudili ove delicije javnosti s malom brošurou u kojoj je bio njihov recept i ključne natuknice o tome kolačiću u hrvatskoj kulturi.

Važan aspekt izvannastavnih aktivnosti jest i posjet Republici Hrvatskoj. Vodeći se mišlju „*Hrvatska nije samo more*“, organizirana je dvodnevna ekskurzija 2013. godine u Slavoniju i Srijem gdje su studenti upoznati s kulturnom baštinom tih regija te su posjetili gradove Osijek, Vukovar i Ilok. Održan je i susret sa studentima kroatistike u Osijeku koji je važan aspekt umrežavanja mladih kroatista. Uz velikodušnost većine muzeja koji su nam ustupili besplatan ulaz, uz prethodnu lektorovu zamolbu, cijena ekskurzije uistinu je bila simbolična.

Osim navedenoga redovito se sa studentima odlazilo na kazališne predstave *Hrvatskoga kazališta* u Pečuhu, sudjelovali smo u televizijskim emisijama Mađarske državne televizije (MTV) koji su napravili reportažu o studentima „maloga“ jezika, sudjelovali smo u kulturnim programima KUD-ova *Tanac* i *Baranja*, organizirali književne tribine i slično.

Što se tiče studenata kroatistike u Bratislavi, zbog nemogućnosti dobivanja prostora izvannastavne se aktivnosti moraju prilagoditi javnim prostorima ili ih uvrštavamo u klasičnu nastavu. Lektor pomno prati javna zbivanja te upućuje studente na moguće aktivnosti. Do sada smo sudjelovali na promociji filma Dalibora Matanića *Zvizdan* u sklopu *Bratislava film festivala*, promociji književnoga djela Mire Gavrana te performansu hrvatske umjetnice Lene Šimić s adresom u Londonu pod naslovom *6 Notebooks for 6 Women for 6 Years in Bratislava*. Nadalje, obilježeni su Dan neovisnosti Republike Hrvatske i Dan kravate. Dan kravate iznimno su pohvalili profesori Filozofskoga fakulteta. Studenti su bili izrazito motivirani pri izradi materijala za obilježavanje navedenih datuma, a javnosti je predstavljen na panou. Organizira se i ekskurzija u Republiku Hrvatsku s istim geslom i sličnim programom kao i za pe-

¹ <http://www.matis.hr/index.php/hr/aktivnosti/najave/1177-kulturni-kolokvij-studenata-kroatistike-iz-pecuha> Pristup 31.5.2016. 16,43.

<http://senoa.hu/hr/slike/19/20121205> Pristup 31.5.2016. 16,45.

čuške studente „*Hrvatska nije samo more*“ za koju je MZOS udijelio i pet stipendija najuspješnijim studentima.

Prema autorovu osobnome mišljenju studenti su najzadovoljniji projektom *Jezični kafić* koji se organizira u suradnji s *Kulturnim centrom Dunaj* (KC Dunaj). Riječ je o projektu otvorenoga pristupa koji se organizira svake prve srijede u mjesecu i tada u KC Dunaju postoji tzv. *hrvatski stol*² te svi koji sjednu za taj stol govore hrvatskim jezikom. Nema zadanih tema, već svi samo razgovaraju. Uz sadašnje studente taj događaj pohađaju i bivši studenti te različiti govornici hrvatskoga jezika (od pripadnika hrvatske manjine do Hrvata koji trenutačno rade u Bratislavi). Studenti su iznimno zadovoljni tim projektom jer dolaze u neposredan kontakt s razgovornim hrvatskim stilom, raznim dijalektima i narječjima te se stvara i mreža hrvatskih govornika u Slovačkoj.

Zaključno se može reći da izvannastavne aktivnosti svakako privlače veću pozornost, ali i pažnju studenata kroatistike. Razumljivo je da pri učenju stranoga jezika studenti istovremeno trebaju usvajati i kulturu jezika koji studiraju. Bez izvanjezčnih podataka puko učenje jezičnih osobitosti i zakonitosti ogoljeno je i zatvoreno. Iako je kulturni element dominantan i u formalnome učenju jezika, u izvannastavnim aktivnostima, gdje je dominantan neformalni pristup, on dolazi do većega izražaja te motivacija studenata za usvajanje novih sadržaja raste. No, uz tu metodičko-didaktičku ulogu izvannastavne aktivnosti imaju i važnu ulogu u promociji hrvatske kulture. Studente se sudjelovanjem u izvannastavnim aktivnostima priprema i za buduće nositelje i promicatelje hrvatske riječi i kulture u zajednici u kojoj djeluju.

² Uz *hrvatski stol* postoje i ostali jezični stolovi. Taj je projekt namijenjen javnosti te ga je lektor zbog manjka mogućnosti organizacije izvannastavnih aktivnosti prilagodio svom izvannastavnomu programu.